BARROW CEMETERY OF OLD MACELIAI

In the barrow cemetery of Old Maceliai (AR 165) in the Šalčininkai district, the Rūdininkai ward, barrow 14 (1x) was investigated. Here was found a symbolic human cremation and 1 horse grave with an iron three-joint riding bit. In barrow 3 single flint lumps were found. The barrow is attributable to the Late Iron Age.

PADUOBĖS–ŠALTALIŪNĖS III GRUPĖS PILKAPYNAS

Valdas STEPONAITIS

2001 m. buvo pratęsti Paduobės–Šaltaliūnės (Švenčionių r.) III grupės ardomų pilkapių tyrinėjimai, LNM pradėti 1987 m. (žr. *ATL 1986 ir 1987 metais*, V., 1988, p. 61–63; *ATL 1988 ir 1989 metais*, V., 1990, p. 61–62; *ATL 1990 ir 1991 metais*, V., 1992, t. 1, p. 124–127; *ATL 1992 ir 1993 metais*, V., 1994, p. 112–113; *ATL 1994 ir 1995 metais,* V., 1996, p. 83–84; *ATL 1998 ir 1999 metais*, V., 2000, p. 205–206; *ATL 2000 metais*, V., 2002, p. 76). 2001 m. tyrinėjimų metu buvo ištirtas ardomas pilkapis 11.

Pilkapis 11 yra centrinėje pilkapyno dalyje, ant Žeimenos upės stataus kairiojo kranto, nuardžiusio pusę pilkapio sampilo. Išlikusios pilkapio dalies sampilo skersmuo buvo 13,4 m, aukštis – 1,2 m. Pilkapis supiltas iš aplinkinio smėlio, su apardyto akmenų vainiko liekanomis pilkapio ŠR ir PR dalyse. Stambūs 51x41x32, 58x51x30, 59x69x42, 71x54x28, 63x54x36 cm ir panašaus dydžio akmenys krauti ant pagrindo, dauguma akmenų statyti statmenai, o kai kurie surasti smulkesni akmenys buvo naudojami tarpams tarp stambiųjų užpildyti. Aplink pilkapį nebuvo vientiso griovio. Išlikusią pilkapio dalį supo trys kiek lenktos, netaisyklingo ovalo formos, 4,2x2,8, 3,8x1,8, 2,8x1,95 (dalis) m dydžio duobės. Centrinėje pilkapio dalyje į pilkapio sampilą buvo įkastas apardytas degintinis kapas 1. Išlikusi kapo dalis yra netaisyklingo apskritimo formos, 1 m skersmens, plokščio pusapvalio skerspjūvio, 0,31 m gylio. Kape įkapių nerasta. Sprendžiant pagal degintinius kaulus (tyrė VU MF doc. R. Jankauskas), kape palaidoti 5–10 m. vaiko ir 25–35 m. suaugusiojo palaikai.

Nukasus sampilą, pilkapio pagrindo lygyje išryškėjo dar trijų duobių kontūrai. Dvi mažesnės duobės buvo 1,16x0,98 ir 1x0,84 m dydžio, 0,42 ir 0,24 m gylio, trečioji – 2,6x3,44 m skersmens, 0,96 m gylio. Šios duobės įrengtos pilkapio pagrindo įgilinimuose į įžemį – duobės iškastos įžemyje, o paskui išdegintos kartu su pilkapio paviršiumi. Pilant pilkapio sampilą duobės užsipildė sampilo smėliu. Nei kapų, nei radinių jose nerasta.

Pagal bendrą pilkapio struktūrą jį galima datuoti V–VI a.

Pilkapio sampile ir po juo, R pilkapio dalyje surastas 171 titnago radinys, patekęs iš šalia esančios akmens amžiaus stovyklavietės. Radiniai skirtini ankstyvojo mezolito Kundos kultūrai (VIII tūkst. pr. Kr. vid. – antroji pusė). Pažymėtini radiniai: 2 *Pulli* tipo įkotinių antgalių dalys, ašmenėlis statmenai retušuotu viršutiniu galu, trikampio nelygiašonio mikrolito da-

lis. Įdomu, kad šitos stovyklavietės gyventojai, pritrūkę titnago žaliavos, kaip skaldytinius sunaudojo ovalius kirvelius.

BARROW CEMETERY OF PADUOBĖ–ŠALTALIŪNĖ GROUP III

In 2001 in the barrow cemetery of Paduobė-Šaltaliūnė group III (Švenčionys district), barrow 11, as being destroyed, was investigated. The barrow had fragments of a stone circle and 3 pits around the remaining part of the barrow. A half-destroyed cremation without any burial items and with the remains of two persons was found. According to the general structure of the barrow, it may be dated to the 5th–6th centuries.

JAŠIŪNŲ (GELOŽĖS) PILKAPYNAS

Valdemaras ŠIMĖNAS

VU tęsė 2000 m. pradėtus Jašiūnų (Geložės) pilkapyno (A 1036) (Vilniaus aps., Šalčininkų r., Jašiūnų sen.) archeologinius tyrimus (žr. *ATL 2000 metais,* V., 2002, p. 77–79). Buvo ištirtas vienas dujotiekio trasos ardomas pilkapis pilkapyno V dalyje (ištirtas 90 m^2 plotas), plotas 1 (36 m^2) ant dujotiekio trasos, kur metalo ieškikliu kompaktiškai buvo rastas vieno degintinio kapo inventorius bei didelė laužavietė už dujotiekio (80 m^2). Tyrinėjimus finansavo Lietuvos Respublikos KVAD pagal apardytų ir ardomų archeologinių vietų tyrimų programą.

2001 m. tirtas pilkapis 4 yra 65 miško kvartalo V dalyje, prie pat dujotiekio. Š tirto ploto sienelė sutapo su 2000 m. tirto pilkapio 3 tyrimų ploto P sienele. Tiriamas pilkapis turi 6,5 m skersmens ir 0,7 m aukščio smėlio sampilą bei 1,2–1,5 m pločio dalinai žemėmis užslinkusį griovį prie jo. PR sampilo pusėje griovys turėjo 1,2 m pločio tarpą „įėjimą“. ŠR pilkapio pusėje prigludęs dar vienas aukštas pilkapis su giliu grioviu aplink jį. Visų trijų pilkapių grioviai perdengia vieni kitus. Sprendžiant pagal griovių išsidėstymą, pradžioje buvo supiltas 2000 m. tirtas pilkapis 3 su duobėmis dalinai po sampilu. Vėliau supiltas dabar aprašomas pilkapis 4 ir tik tada su-

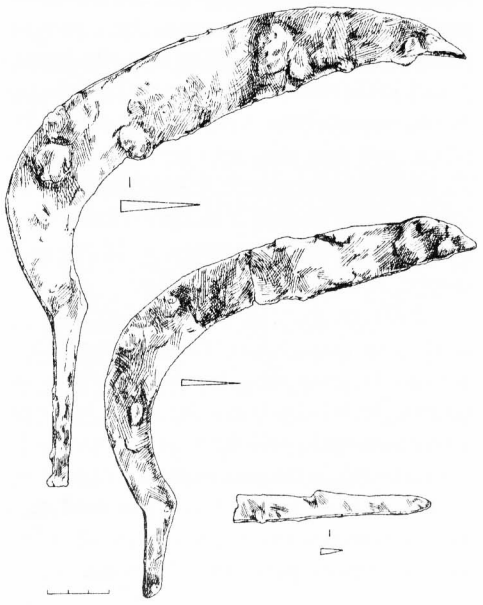

15 pav. Radiniai iš Jašiūnų pilkapio 4(1).
Fig. 15. Finds from Jašiūnai barrow 4(1).